

**MAGYAR NYELV
MINT MÁSODIK NYELV
(KÉTNYELVŰ SZLOVÉN-
MAGYAR GIMNÁZIUM)**

**MADŽARŠČINA
KOT DRUGI JEZIK
(DVOJEZIČNA SLOVENSKO-
-MADŽARSKA GIMNAZIJA)**

Általános érettségi tantárgyi vizsgakatalógus ◀

A tantárgyi vizsgakatalógus a **2018.** évi tavaszi vizsgaidőszaktól érvényes az új megjelenéséig. A katalógus érvényességéről az adott évben az az évi Általános érettségi vizsgakatalógus rendelkezik.

MAGYAR NYELV MINT MÁSODIK NYELV – ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI TANTÁRGYI VIZSGA KATALÓGUS (KÉTNYELVŰ SZLOVÉN–MAGYAR GIMNÁZIUM)

A Magyar Nyelv és Irodalom Általános Érettségi Országos Tantárgyi Bizottsága

A katalógust készítették:

Horvat Laura
Dr. Kolláth Anna
Tóth Elizabeta

Recenzensek:

Gróf Annamária
Dr. Hegedűs Rita

A vizsgakatalógust a Szlovén Köztársaság Közoktatási Szaktanácsa a 2016. május 19-i, 177. ülésén fogadta el, és a 2018. évi tavaszi vizsgaidőszaktól az új vizsgakatalógus hatályba lépéséig érvényes. A katalógus érvényességéről az adott évben az az évi Általános érettségi vizsgakatalógus rendelkezik.

© Državni izpitni center, 2016

Minden jog fenntartva.

Kiadta:

Državni izpitni center

A kiadásért felel:

dr. Darko Zupanc

Szerkesztő:

Nataša Hafner
dr. Andrejka Slavec Gornik
Joži Trkov

Tervezés és tördelés:

Milena Jarc

Ljubljana 2016

ISSN 2232-6804

TARTALOMJEGYZÉK

1	BEVEZETŐ	5
2	A VIZSGA CÉLJAI	6
2.1	Általános célok	6
2.2	Konkrét célok.....	6
3	A VIZSGA SZERKEZETE ÉS ÉRTÉKELÉSE	8
3.1	A vizsga szerkezete	8
3.2	Feladattípusok és értékelésük	9
3.3	A vizsga és az egyes vizsgarészek értékelésének kritériumai	10
4	A VIZSGA TARTALMA ÉS CÉLJAI	16
4.1	Témakörök	16
4.2	Kommunikációs szándékok.....	19
4.3	Nyelvi készségek, nyelvi-nyelvhasználati ismeretek	20
4.4	Irodalmi szövegek és az irodalmi témakör	23
4.5	A szóbeli vizsga irodalmi szövegei	23
5	FELADATMINTÁK AZ ÍRÁSBELI VIZSGÁHOZ	25
5.1	Zárt végű feladatok	25
5.2	Félig nyílt végű feladatok	27
5.3	Nyílt végű feladatok.....	32
6	SZÓBELI VIZSGA.....	34
6.1	Feladatminták a szóbeli vizsgához	34
7	A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ JELÖLTEK	36
8	IRODALOMJEGYZÉK	37

1 BEVEZETŐ

A Magyar nyelv mint második nyelv általános érettségi vizsgájának követelményrendszere (vizsgakatalógusa) Az érettségi vizsgáról szóló törvényben előírtakat tartalmazza. A vizsgakatalógus összhangban van a Magyar nyelv mint második nyelv tantárgy érvényben levő tantervével,¹ valamint az országos általános érettségi bizottságnak az érvényes Általános érettségi katalógusban található, a vizsga és a vizsgakatalógus szerkezetére vonatkozó határozataival.

A katalógus egyrészt a kétnyelvű gimnázium azon diákjai számára készült, akik választható tantárgyként magyarból mint második nyelvből kívánnak általános érettségi vizsgát tenni, másrészt lehetőséget ad azoknak a jelölteknek, akik nyelvi ismereteik alapján második nyelvi érettségi vizsgát kívánnak tenni magyarból.

A katalógus tartalmazza a vizsga céljait, bemutatja a vizsga szerkezetét, a feladattípusokat és értékelésüket, az értékelés kritériumait, az egyes taxonómiai szintek részarányát, a vizsga tartalmát és céljait (témakörök, kommunikációs szándékok, nyelvi, nyelvhasználati és irodalmi ismeretek), és feladatmintákat ad a vizsga szóbeli és írásbeli részéhez.

A tudáskatalógus útmutató a diákok számára az általános érettségi vizsgára való felkészülésben, a tanárok számára pedig a felkészítésben.

---

¹ Dr. Anna Forgács et al.: Tanterv, Magyar nyelv mint második nyelv, Kétnyelvű (szlovén-magyar) gimnázium, Kötelező tantárgy, érettségi. Oktatási és Sportminisztérium, A Szlovén Köztársaság Oktatási Intézete, Ljubljana 2008. A Szlovén Köztársaság Közoktatási Szaktanácsa hagyta jóvá 2008. február 14-én.
http://portal.mss.edus.si/msswww/programi2012/programi/gimnazija/ucni_nacrti.htm

2 A VIZSGA CÉLJAI

2.1 Általános célok

A második (idegen) nyelvi kommunikáció nagyjából megegyezik az anyanyelven folytatott kommunikáció elemeivel, a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértésének, kifejezésének és értelmezésének képességével szóban és írásban, a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül (oktatás, munka, családi élet, szabadidő), az egyén szükségleteinek megfelelően.

A jelölt az általános érettségi vizsgán bizonyítja beszédértési és olvasásértési készségét, beszéd- és íráskészségét, valamint a nyelvi, nyelvhasználati ismeretek alkalmazásának készségét. Az általános érettségi vizsga azoknak a készségeknek és ismereteknek az elsajátítását méri, amelyek biztosítják a társadalmi tevékenységekhez és a munkavégzéshez szükséges nyelvi, kommunikációs képességet.

A magyar mint második nyelv általános érettségi vizsga B2+ szintű ismereteket kér számon a jelölttől.

2.2 Konkrét célok

A magyar nyelv mint második nyelv vizsga külső és belső mérésel állapítja meg a jelölt készségeinek és ismereteinek szintjét.

A jelölt a következőképpen bizonyítja elsajátított ismereteit és készségeit:

- a vizsga külső értékelésű részén:
  - szövegértési feladatok megoldásával (hallás utáni és olvasás utáni szövegértés);
  - nyelvismereti és nyelvhasználati feladatsor megoldásával;
  - rövidebb irányított szöveg alkotásával;
  - hosszabb szöveg alkotásával.
- a vizsga belső értékelésű részén:
  - a szóbeli vizsgán.

A szövegértési feladatok megoldásával a jelölt bizonyítja, hogy:

- megérti az igényesebb hallott és olvasott monologikus, köznapi, közéleti és publicisztikai szövegeket, valamint mindennapi beszédhelyzetekben elhangzó beszélgetéseket, elvontabb témájú párbeszédű szövegeket és publicisztikai szövegtípusokat;
- meg tudja oldani a hallott és olvasott, nem művészi és művészi szövegekkel kapcsolatos írásbeli feladatokat, tud a szövegekben tájékozódni.

A nyelvismereti és nyelvhasználati feladatok megoldásával a jelölt bizonyítja, hogy:

- tudja alkalmazni a hangtani, alaktani, jelentéstani, mondattani, szövegtani, helyesírási és nyelvhelyességi ismereteit.

A rövidebb irányított szöveg alkotásával a jelölt bizonyítja, hogy:

- tud igényesebb köznapi, közéleti, hivatalos szövegeket alkotni;
- tudja alkalmazni a szövegszerkesztés követelményeit, valamint a műfajnak megfelelő stílusjegyeket.

A hosszabb szöveg alkotásával a jelölt bizonyítja, hogy:

- tud kijelölt irodalmi mű(vek)ről megadott szempontok alapján hosszabb szöveget alkotni;
- szövegalkotása során alkalmazza grammatikai, nyelvhelyességi és helyesírási ismereteit.

A szóbeli vizsgán a jelölt bizonyítja, hogy:

- be tud kapcsolódni mindennapi és elvontabb témájú beszélgetésekbe, tud ilyeneket kezdeményezni, folytatni és befejezni;
- képes érthetően bemutatni és értelmezni autentikus szöveget és/vagy tárgyalt témát, és képes meggyőzően kifejezni az azzal kapcsolatos véleményét, benyomásait;
- képes elmesélni irodalmi művek tartalmát, megadott szempontok szerint értelmezni az olvasott műveket;
- tud adott kommunikációs helyzetben szerepjátékot kezdeményezni, illetve folytatni, részt venni irányított szituációs beszélgetésben;
- képes szlovén nyelvű szöveget magyarra fordítani és információit magyarul közvetíteni;
- képes eleget tenni az adott nyelvi, nyelvhasználati norma követelményeinek, tud megfelelő hangsúllyal és hanglejtéssel beszélni;
- képes a kommunikációs helyzetnek megfelelő nyelvi eszközökből jól választani, és ezeket alkalmazni.

3 A VIZSGA SZERKEZETE ÉS ÉRTÉKELÉSE

A vizsga írásbeli és szóbeli részből áll. Az írásbeli rész külső felmérésű, és a vizsga összpontszámának 80%-át teszi ki. A vizsga szóbeli része belső értékelésű, és az összpontszám 20%-át jelenti. Ennek megfelelően a vizsga írásbeli részét külső, míg a szóbeli részét belső értékelők bírálják el. Az írásbeli rész időtartama 175 perc, a szóbeli részé max. 20 perc, ehhez a jelöltnek 15 perc felkészülési idő is rendelkezésére áll.

3.1 A vizsga szerkezete

► Írásbeli vizsga – a vizsga külső értékelésű része

Feladatlap	Cím	Megoldási idő	Az összpontszám része %-ban	Értékelés	Segédeszközök
1 A	Szövegértés	30 perc	10%		
1 B	Nyelvismeret és nyelvhasználat	40 perc	25%		
1 C	Rövidebb irányított szöveg alkotása	20 perc	10%	külső	töltőtoll vagy golyóstoll
2	Hallás utáni értés	max. 20 perc	10%		
3	Hosszabb szöveg alkotása	65 perc	25%	külső	töltőtoll vagy golyóstoll helyesírási szótár és kétnyelvű szótár
Összesen		175 perc	80%		

Az 1. feladatlap megírását követően, tehát a 2. feladatlap megoldása előtt 30 perces szünet van.
A 2. feladatlap megírását követően, azaz a 3. feladatlap megoldása előtt 5 perces megszakítás van.

► Szóbeli vizsga – a vizsga belső értékelésű része

Cím	Megoldási idő	Az összpontszám része %-ban	Értékelés
1. Szerepjáték vagy beszélgetés vizuális, illetve szöveges indíttatás alapján, vagy beszélgetés a jelölt érdeklődési köréről, nézeteiről, élményeiről	max. 5 perc	5%	
2. Irányított beszélgetés az iskolában tárgyalt témáról vagy beszélgetés az iskolában tárgyalt irodalmi alkotásról	max. 10 perc	10%	belső
3. Rövidebb szlovén nyelvű szöveg információinak közvetítése magyarul	max. 5 perc	5%	
Összesen	max. 20 perc	20%	

3.2 Feladattípusok és értékelésük

► Írásbeli vizsga

Feladatlap	Feladattípusok	A feladatok száma	Értékelés
1 A	<p>Zárt végű feladatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> – igaz/hamis állítások; – feleletválasztós kérdések (helyes válaszok aláhúzása, bekarikázása); – kiegészítés (táblázatok kitöltése); – kérdésekre adott rövidebb válaszok (tények lejegyzése); – szövegrészek helyes sorrendbe állítása (mondatok, ill. bekezdések helyes sorrendjének megállapítása); – összetartozó elemek egybekapcsolása. <p>Félig nyílt végű feladatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kérdésekre adott hosszabb válaszok. 	3–5 strukturált feladat, amely több zárt és félig zárt végű kérdést tartalmaz.	<p>Az egyes feladatok 6–12 pontot érnek.</p> <p>Max. 30 pont.</p>
1 B	<p>Zárt végű feladatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> – feleletválasztós kérdések (helyes válaszok aláhúzása, bekarikázása); – kiegészítés (mondatok vagy szöveg hiányzó részeinek kiegészítése szavakkal vagy szó szerkezetekkel); – rövidebb válaszok (szóalkotás, szóképzés, szóösszetétel, mondatok befejezése). <p>Félig nyílt végű feladatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rövidebb válaszok (mondatalkotás, mondatok átalakítása, szlovén nyelvű szöveg(részlet) fordítása, információinak közvetítése magyar nyelven). 	8–12	<p>Az egyes feladatok 2–12 pontot érnek.</p> <p>Max. 50 pont.</p>
1 C	<p>Nyílt végű feladat:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megadott műfajú, rövidebb irányított szöveg alkotása. 	1	Max. 20 pont.
Összesen 1. feladatlap		max. 18	100 pont
2	<p>Zárt végű feladatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> – igaz/hamis állítások; – feleletválasztós kérdések (helyes válaszok aláhúzása, bekarikázása); – kiegészítés (táblázatok kiegészítése); – kérdésekre adott rövidebb válaszok (tények lejegyzése). <p>Félig nyílt végű feladatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kérdésekre adott rövidebb és hosszabb válaszok. 	2 strukturált feladat, amely több zárt és félig nyílt végű kérdést tartalmaz.	<p>Mindkét feladat 8–12 pontot ér.</p> <p>Max. 20 pont.</p>
Összesen 2. feladatlap		2	20 pont
3	<p>Nyílt végű feladat:</p> <ul style="list-style-type: none"> – hosszabb szöveg alkotása kijelölt irodalmi mű(vek) alapján (műfajmeghatározás, a részlet elhelyezése a műben, a mű elhelyezése a korban, a szereplők jellemzése, magatartásuk vizsgálata, a mű értelmezése, saját vélemény kifejtése, a mű olvasatának aktualizálása). 	1	Max. 25 pont.
Összesen 3. feladatlap		1	25 pont

Csak bizonyos zárt és félig nyílt végű feladattípusokat tüntettünk fel, de az 1. és 2. feladatlapban egyéb feladattípusok is előfordulhatnak.

Az 1. feladatlap A részében a jelölt 2 vagy 3 olvasott szöveg alapján 3–5 feladatot old meg.

Az 1. feladatlap B részében a jelölt 8–12 feladatot old meg. A helyesírási ismeretek alkalmazását az egyes feladatokon belül mérjük.

Az 1. feladatlap C részében a jelölt 1 feladatot old meg a megadott műfajban és témában. A műfaji és tartalmi megfelelésért 9 pont, a nyelvezetért 8 pont, a szerkezetért 3 pont jár.

A 2. feladatlapban a jelölt 2 feladatot old meg hallott monologikus és/vagy párbeszédes szövegek alapján.

A 3. feladatlapban a jelölt 1 feladatot old meg. A műfaji és tartalmi megfelelésért 12 pont, a nyelvezetért 10 pont, a szerkezetért 3 pont jár.

► Szóbeli vizsga

Feladattípusok	Értékelés
Beszélgetés vizuális vagy szöveges indíttatás alapján vagy szerepjáték vagy beszélgetés a jelölt érdeklődési köréről, nézeteiről, élményeiről	5 pont
Irányított beszélgetés az iskolában tárgyalt témáról vagy beszélgetés az iskolában tárgyalt irodalmi alkotásról	10 pont
Rövidebb szlovén nyelvű szöveg információinak közvetítése magyarul	5 pont
Összesen	20 pont

3.3 A vizsga és az egyes vizsgarészek értékelésének kritériumai

Az írásbeli vizsgán a különböző típusú feladatokkal az alábbi ismereteket, készségeket és képességeket mérjük:

- a szókincs gazdagsága, a nyelvtani szerkezetek ismerete és gyakorlati alkalmazása, alapvető helyesírási szabályok alkalmazása;
- írott és hallott szöveg értése (olvasásértés, hallás utáni értés);
- adott műfajú rövid, nem művészi szöveg alkotása;
- irodalmi mű ismerete, elemzése, értelmezése és értékelése; irányított szöveg alkotása megadott irodalmi mű(vek) alapján.

Az írásbeli rész az összosztályzat 80%-át teszi ki. A feladatlapban az egyes feladatok mellett fel van tüntetve az elérhető pontszám. A feladatok pontozását az értékelési útmutató bontja le részletesen.

A vizsga szóbeli részén a jelölt bizonyítja, hogy:

- képes monologikus szöveget alkotni és párbeszédben részt venni;
- képes világos és részletes leírást adni a megadott témák széles skálájában;
- tudja ismertetni élményeit, bemutatni érzéseit és reakcióit;
- el tud mondani történetet, le tud írni valóságos vagy elképzelt eseményeket;
- ismertetni tudja az iskolában tárgyalt szövegek, irodalmi alkotások tartalmát;
- össze tudja foglalni irodalmi és dokumentumszövegek lényegét, ezekről véleményt tud nyilvánítani, a feltett kérdésekre tud válaszolni;
- fel tudja tární az adott irodalmi alkotások belső összefüggéseit;
- tud világosan érvelni, véleményét példákkal támasztja alá;

- folyékonyan, a beszédhelyzetnek megfelelően tud válaszolni a felmerülő kérdésekre;
- tud társadalmi kapcsolatokat létesíteni;
- képes az informális és formális eszmecserére;
- képes szlovén nyelvű szöveg információit közvetíteni magyar nyelven.

A szóbeli részben a hangsúly a hatékony kommunikáción, az érvelésen és a nyelvi tudatosságon van. A jelölt a vizsgán nemcsak visszajelzést ad, hanem továbbviszi az állításokat és közbevetéseket, ezáltal alakítja a beszélgetés menetét. Világos, összefüggő beszélgetéssé kapcsolja a mondatokat, hatékonyan használja a kapcsolóelemeket, érvel, kiemeli a döntő gondolatokat.

A szóbeli rész az összosztályzat 20%-át teszi ki. A szóbeli vizsga egyes részeit a katalógusban meghatározott pontszámmal értékeljük.

3.3.1 A taxonómiai szintek részaránya

A taxonómiai szintek részaránya	1. feladatlap	2. feladatlap	3. feladatlap	Szóbeli vizsga
I. Ismeret	7%	2%	5%	6%
II. Megértés és alkalmazás	32%	6%	12%	10%
III. Elemzés, szintézis, értékelés	6%	2%	8%	4%

3.3.2 Az egyes vizsgarészek értékelésének kritériumai

ÍRÁSBELI VIZSGA

► 1. feladatlap (A rész – Olvasásértés, B rész – Nyelvismeret és nyelvhasználat, C rész – Rövidebb irányított szöveg alkotása)

A feladatlap A részében az egyes feladatok mellett fel van tüntetve az elérhető pontszám. A feladatok pontozását az értékelési útmutató bontja le részletesen.

A feladatlap B részében az egyes feladatok mellett fel van tüntetve az elérhető pontszám. A feladatok pontozását az értékelési útmutató bontja le részletesen.

A feladatlap C részét a következő szempontok szerint értékeljük:

- **műfaji és tartalmi megfelelés** (9 pont), attól függően, hogy tartalmazza-e a kért információkat; megfelel-e a tartalom a közlésfolyamat tényezőinek; milyen a szöveg koherenciája; világos-e, érthető-e az üzenet; megfelelő-e az alkalmazott regiszter; megfelel-e az alkotott szöveg a műfaji követelményeknek;
- **nyelvezet** (8 pont): a megfelelő nyelvi eszközök kiválasztása, alaktani és mondattani megfelelés, a helyesírási szabályok alkalmazása;
- **szerkezet** (3 pont): megfelelő tagoltság (a műfaji követelményeknek és a gondolat kifejtésnek megfelelő bekezdéselrendezés); a terjedelemnek való megfelelés, a szöveg kéziratának rendezettsége.

Értékelési skála:

1. Műfaji és tartalmi megfelelés

Pontszám	Szempontok
8–9	A szöveg mind tartalmi, mind műfaji szempontból teljes egészében megfelel a feladat követelményeinek. Tartalmazza a kért információkat, illetve egyéb megfelelő információkat is felvonultat. A közlés szándékát megvalósítja.
6–7	A szöveg néhány kisebb műfaji és/vagy tartalmi hiányossága ellenére eleget tesz a feladat követelményeinek. A közlés szándékát megvalósítja.
4–5	A szöveg megfelel a feladat követelményeinek. Az üzenet a tartalmi és/vagy műfaji követelmények hiányos megvalósítása miatt helyenként kevésbé világos és érthető. A közlés szándékát megvalósítja.
2–3	A tartalmi és műfaji követelményektől nagymértékben eltér. A közlés szándékát csak részben valósítja meg.
1	A tartalmi és/vagy műfaji követelményeknek csak kismértékben tesz eleget. A közlés szándékát nem valósítja meg.
0	A szöveg nincs összhangban az előírt témával, illetve azt a jelölt nem írta meg.

2. Nyelvezet

Pontszám	Szempontok
8	A szöveg megfelel a lexikális, alaktani és mondattani követelményeknek. Súlyosabb helyesírási hibákat nem tartalmaz.
6–7	A szövegben néhány kisebb lexikális és/vagy alaktani és/vagy mondattani és/vagy helyesírási hiba van, ezek azonban nem nehezítik az üzenet érthetőségét. Vagy: a szöveg hibátlan, de a jelölt nem használt egyetlen bonyolultabb nyelvtani szerkezetet sem.
4–5	A szövegben több lexikális és/vagy alaktani és/vagy mondattani és/vagy helyesírási hiba van, azonban az üzenet szándéka szempontjából lényeges információk világosan vannak kifejezve.
2–3	A lexikális és/vagy alaktani és/vagy mondattani és/vagy helyesírási hibák helyenként megnehezítik az üzenet érthetőségét, illetve néhány lényeges információ nincs elég világosan kifejezve.
1	A szöveg lexikális és/vagy alaktani és/vagy mondattani és/vagy helyesírási hibák sokasága miatt nehezen érthető.
0	A szöveg lexikális és/vagy alaktani és/vagy mondattani és/vagy helyesírási hibák sokasága miatt teljesen érthetetlen, illetve azt a jelölt nem írta meg.

3. Szerkezet

Pontszám	Szempontok
3	A szöveg jól tagolt, rendezett. A gondolatkifejtés jó, a szöveg koherens.
2	A szöveg túlnyomórészt jól tagolt, rendezett. A gondolatkifejtés többnyire jó. A szöveg túlnyomórészt koherens.
1	A szöveg tagolása csak részben megfelelő. Több helyen a mondatkapcsolás is logikátlan.
0	A szöveg nem koherens.

► 2. feladatlap – Hallás utáni értés

A 2. feladatlapban az egyes feladatok mellett fel van tüntetve az elérhető pontszám. A feladatok pontozását az értékelési útmutató bontja le részletesen.

► 3. feladatlap – Hosszabb szöveg alkotása

A 3. feladatlapot a következő szempontok szerint értékeljük:

1. műfaji és tartalmi megfelelés (12 pont):

- a feladat követelményeinek való megfelelés (tartalmi és műfaji megfelelés; a témakörben maradás; tartalmas kifejtés, példák alkalmazása az elemzés, értelmezés és összehasonlítás során, meggyőző érvelés; személyes álláspont megfogalmazása; eredetiség, gondolatgazdagság).

2. nyelvezet (10 pont):

- megfelelő szókincs (az elsajátított szókészlet alkalmazása; a célnak megfelelő szókincs);
- alaktani, mondattani megfelelés;
- a helyesírási szabályok alkalmazása;
- a megfelelő stílusjegyek kiválasztása.

3. szerkezet (3 pont):

- megfelelő tagoltság (a műfaji követelményeknek és a gondolat kifejtésnek megfelelő bekezdésselrendezés);
- a terjedelemnek való megfelelés, a szöveg kéziratának rendezettsége.

Értékelési skála:

1. Műfaji és tartalmi megfelelés

Pontszám	Szempontok
11–12	A szöveg teljes egészében megfelel a feladat követelményeinek. Tartalmazza az összes kért információt. Az érvelés és az ellenérvelés helytálló. Nagymértékű önállóságról tanúskodik. A közlés szándéka világos.
9–10	A szöveg megfelel a feladat követelményeinek. Tartalmazza az összes kért információt. Kevésbé gondolatgazdag és eredeti. A közlés szándéka viszont világos.
7–8	Bár a szöveg megfelel a feladat követelményeinek, bizonyos hiányosságokat mutat. Kevésbé gondolatgazdag és eredeti, illetve tartalmaz elfogadhatatlan jegyeket is. Helyenként kevésbé világos, de a közlés szándéka érthető.
5–6	A szöveg csak részben tesz eleget a feladat követelményeinek, hiszen azok nagy részének nem felel meg. Több helyen zavaros, ezért a közlés szándéka sem világos.
3–4	A követelményeknek nagyon hiányosan tesz eleget, illetve a szöveg alig érthető.
1–2	A követelményeknek csak igen csekély mértékben felel meg, a szöveg szinte érthetetlen.
0	A szöveg nem felel meg az előírt témának, illetve azt a jelölt nem írta meg.

2. Nyelvezet

Pontszám	Szempontok
9–10	A szöveg lexikális, alaktani és mondattani szempontból kifogástalan, illetve majdnem az. Helyesírási hibákat nem tartalmaz, illetve csak néhányat. A jelölt ügyesen bánik az elsajátított szókészlettel.
7–8	A szöveg néhány kisebb műfaji és/vagy tartalmi hiányossága ellenére is eleget tesz a feladat követelményeinek. A szókincshasználat megfelelő. Néhány kisebb stilisztikai hiányosság jellemzi. A közlés szándékát megvalósítja.
5–6	A szövegben több lexikális és/vagy alaktani és/vagy mondattani és/vagy helyesírási hiba van. Mind a szóhasználatban, mind a stílusjegyek alkalmazásában néhol hiányosságokat mutat. A közlés szándékát megvalósítja.
3–4	A lexikális és/vagy alaktani és/vagy mondattani és/vagy helyesírási hibák helyenként megnehezítik az üzenet érthetőségét. Szegényes a szókincs. Több stilisztikai hiba van benne. A szöveg nehezen érthető.
2	A szöveg sok lexikális és/vagy alaktani és/vagy mondattani és/vagy helyesírási hibát tartalmaz. Nagyon szegényes a szókincs, illetve a szóhasználat gyakran nem megfelelő. A szöveg szinte érthetetlen.
1	A szöveg lexikális és/vagy alaktani és/vagy mondattani és/vagy helyesírási hibák sokasága miatt szinte teljesen érthetetlen. Kimondottan szegényes a szókincs, illetve többnyire nem megfelelő a szóhasználat.
0	A szöveg lexikális és/vagy alaktani és/vagy mondattani és/vagy helyesírási hibák sokasága miatt teljesen érthetetlen, illetve azt a jelölt nem írta meg.

3. Szerkezet

Pontszám	Szempontok
3	A szöveg jól tagolt, a bekezdések rendezettek. A gondolat kifejtés jó, a jelölt érveket és ellenérveket vonultat fel, példákkal és idézetekkel szemléltet. A szöveg koherens.
2	A szöveg túlnyomórészt jól tagolt, a bekezdések rendezettek. A gondolat kifejtés többnyire jó, a jelölt néhány érvet és ellenérvet vonultat fel, néhol példákkal és idézetekkel szemléltet. A szöveg túlnyomórészt koherens.
1	A bekezdésekre tagolás csak részben megfelelő. Több helyen a mondatkapcsolás is logikátlan. Kevés érvet, ellenérvet, idézetet és példát tartalmaz.
0	A szöveg nem koherens.

SZÓBELI VIZSGA

A szóbeli vizsga mindhárom részének értékelésekor figyelembe vesszük a jelölt szókincsének gazdagságát, beszédkultúráját, a témataratást, a nyelvhelyességet és a kiejtést.

Értékelési skála az 1. és 3. feladat esetében:

Pontszám	Szempontok
5	Megfelelő szóhasználat, gazdag szókincs. Megfelelő kiejtés, hangsúly és hangletetés. Nyelvi hibák szinte nincsenek. Folyékony, akadozás nélküli beszéd. A jelölt önállóan kezdeményezi, és többnyire irányítja a beszélgetést.
4	Megfelelő szókincs, megfelelő szóhasználat. Jó kiejtés, hangsúly és hangletetés. Van viszont néhány alapvető nyelvi hiba. Kismértékben akadozó beszéd. Eléggé önállóan vezeti a beszélgetést.

3	A szókincs többnyire megfelelő, van viszont néhány szótévesztés. Átlagos kiejtés, nagyobb hibák nélkül. Előfordul néhány nagyobb nyelvi hiba. A beszéd folyamat időnként akadozik. A jelölt többnyire csak a beszélgetőpartner ösztönzésére beszél.
2	Korlátozott szókincs, azonban ez nem zavarja a kommunikációt. Rossz kiejtés, amely helyenként zavarja a közlés folyamatot. Sok a nyelvi hiba, azonban a közlés folyamatot nem zavarják. A beszéd folyamat gyakran akadozik. A jelölt túlságosan a beszélgetőpartnerre hagyatkozik.
1	Gyér szókincs, amely zavarokat okoz a közlés folyamatban. Rossz kiejtés, amely többnyire zavarja a közlés folyamatot. Annyi a nyelvi hiba, hogy a közlés folyamat lehetetlenné válik. Az akadozás olyan gyakori, hogy lehetetlenné teszi a közlés folyamatot. A jelölt nem képes beszélgetést folytatni, illetve "fejből" beszél.
0	Ha a jelölt meg sem szólal, 0 pontot kap.

A 2. feladat esetében is a fenti skála szerint történik az értékelés, az eredményt pedig az elérhető pontszám (10) miatt kettővel szorozzuk.

3.3.3 Összosztályzat

Az érettségi vizsga összosztályzata a vizsga négy részének százalékpontjából tevődik össze (az 1., a 2. és a 3. feladatlapéból, valamint a szóbeli vizsgáéból). Az Általános Érettségi Országos Bizottsága A Magyar Nyelv és Irodalom Általános Érettségi Országos Tantárgyi Bizottsága javaslatára meghatározza a százalékpontok 1-től (elégtelen) 8-ig (kitűnő) terjedő osztályzattá váltásának módját. A százalékpontok osztályzattá váltása azonos mind a tavaszi, mind az őszi vizsgaidőszakban.

4 A VIZSGA TARTALMA ÉS CÉLJAI

A magyar nyelv mint második nyelv érettségi vizsga a tanterv törzsanyagának ismeretét és a kötelező célokban megfogalmazottak teljesítését méri.

Az általános érettségi vizsga feladatai az alább felsorolt témaköröket felölelő szövegekre épülnek.

A szóbeli vizsgán az érettségiző a témakörök ismeretében beszélgetést folytat a vizsgáztató tanárral, bizonyítva ezzel nyelvi és kommunikatív kompetenciáját. A vizsgán a jelöltnek nem a tankönyv ismeretét kell bizonyítania, hanem a tanult nyelvi ismereteknek a gyakorlatban való minél természetesebb, a nyelv szellemiségének minél megfelelőbb alkalmazására kell törekednie.

4.1 Témakörök

A jelölt a felsorolt témakörökben számot ad szókincese gazdagságáról, nyelvi ismeretei gyakorlati alkalmazásának képességéről.

1. Bemutatkozás

vezetéknév, keresztnév
születési adatok
életkor
lakcím, lakóhely
nemzetiség
foglalkozás, munkahely
külső és belső tulajdonságok
érdeklődési kör

2. A család, az otthon, a szülőföld

a család és a családtagok bemutatása
a nemzedékek közötti viszony
családi ünnepek
rokoni kapcsolatok
az otthon és a szülőföld
az otthon bemutatása
lakás, ház

3. Az iskola, a tanulás, pályaorientáció

iskolatípusok
tantárgyak
tanulási szokások, stratégiák
a diákok élete
tanár-diák viszony
iskolai rendezvények
tevékenységek
pályaválasztás
munkavállalás
gazdaság
szociális viszonyok

4. Szabadidő, sport, szórakozás

a szabadidő tervezése, szervezése
szabadidős tevékenységek, hobbik
sport és rekreáció
testedzés
sportversenyek
olimpiai játékok
olvasás
kirándulás
mozi, színház
rádió, tévé

5. Emberi kapcsolatok, életminőség

barátság
szerelem
férfi és nő kapcsolata
szokások
az ember és az őt körülvevő világ
az idők gondozása

6. Étkezés

ételek, italok
vendéglátás
teríték, ünnepi menü
étteremben
étlap
receptek
egészséges táplálkozás

7. Egészséges életmód

a test, a testrészek
közérzet
testápolás
betegség, sérülés
szendélybetegségek
dohányzás, alkoholfogyasztás, drogok
a mozgás
a táplálkozás fontossága

8. Környezetünk

környezetszennyezés
környezetvédelem
globális felmelegedés
az egyén felelőssége

9. Időjárás

idő
naptár, napszak, óra
évszakok, hónapok
események
növény- és állatvilág

10. Öltözködés

divat
trend
márka

11. Ügyintézés

az orvosnál
a postán
a bankban
egyéb szolgáltatások

12. Vásárlás

vásárlási szokások
árucikkek
az üzletek fajtái
bevásárlóközpontok
fizetési módok
pénz
hitelkártyák
reklám

13. Társadalom, életünk Európában, állampolgári kultúra

emberi jogok
szabadság
demokrácia
európaiság
Európai Unió
Európai Parlament
választás
állampolgári jogok és kötelességek

14. Földrajzi jellemzők

Európa, Magyarország, Szlovénia
földrajzi jellemzők
városok
műemlékek
nevezetességek

15. Utazás

szünidő
az utazás megtervezése
turizmus
bevásárlóturizmus
városok
nyaralás
üdülőhelyek
vendéglátás, vendégszeretet
nevezetességek

16. Közlekedés

utazás
közlekedési eszközök

közlekedési táblák
autóvezetés
menetrend
menetjegy

17. Tudomány, technika

a tudomány és a technika fejlődése
magyar tudósok

18. Kultúra, művészet

az ember és az alkotás
színháztörténet
filmművészet
irodalom
zeneművészet

19. Művelődéstörténet, ünnepek

jelentős európai és magyar történelmi események
európai nevezetességek
családi, egyházi, nemzeti ünnepek
az ünnepek jelentősége

20. Az ember és a nyelv

a beszéd és a nyelv
a magyar nyelv eredete, szerepe
anyanyelv
idegen nyelv
környezetnyelv, második nyelv
többség
kisebbség
kisebbségi jogok

A szóbeli vizsga 2. feladataként a 13., 14., 17., 18., 19., 20. témakör szerepelhet.

4.2 Kommunikációs szándékok

A vizsgán az alábbiakban felsorolt kommunikációs szándékokat mérjük – meghatározott fogalomkörökben – mind a négy készségterületen. Nem mérjük külön a kommunikációs funkciók ismeretét, ezek a többi feladat szerves részeként jelennek meg. A rövidebb szöveg megalkotásakor pl. a jelöltnek néha meggyőzőnek kell lennie, máskor érvelnie kell stb. Ugyanígy jelenik ez meg a szóbeli vizsgán is.

- 1. A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok**
A jelölt bizonyítja, hogy képes: köszönni, elköszönni, valakit megszólítani, bemutatkozni; érdeklődni valami iránt, érdeklődésre reagálni; engedélyt kérni, és arra reagálni; megköszönni, és a köszönetre reagálni; bocsánatot kérni, és arra reagálni; gratulálni, jókívánságot kifejezni, és arra reagálni.
- 2. Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok**
A jelölt bizonyítja, hogy képes örömet, csodálkozást, bánatot, sajnálkozást kifejezni.
- 3. Vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok**
A jelölt bizonyítja, hogy képes kifejezni véleményét, egyetértését és egyet nem értését, tetszését és nemtetszését, kívánságait, kéréseit, igényeit, lehetőségeit, illetve tud más véleményére reagálni.

4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

A jelölt bizonyítja, hogy képes megnevezni és leírni dolgokat, elbeszélni eseményeket, személyeket jellemezni, információt kérni és adni, feltett kérdésre igenlő vagy nemleges választ adni.

5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

A jelölt bizonyítja, hogy képes kifejezni kérést, tiltást, felszólítást; segítséget kérni, és a segítségkérésre reagálni; javaslatot tenni, és a javaslatra reagálni; meghívást kifejezni, és arra reagálni.

6. Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

A jelölt bizonyítja, hogy képes kérdezni és visszakérdezni; ismétlést kérni; kifejezni azt, hogy nem érti az elmondottakat; megkérni a beszédpartnert pl. hangosabb vagy lassabb beszédre.

4.3 Nyelvi készségek, nyelvi-nyelvhasználati ismeretek

A négy készségterület – olvasás, írás, hallás és beszéd – a mindennapi életben általában igen összetetten jelenik meg. Az olvasás, írás, hallás és beszéd mikéntje mindig az adott szándék függvénye.

Beszédértés

A jelölt

- képes megérteni a hallott szövegek lényegét, kikeresni az utasításnak megfelelő fontos adatokat (monologikus köznap, közéleti és publicisztikai szövegek: beszámoló, tájékoztató, ismertető, reklámszöveg, tévéműsor, tudósítás, ismeretterjesztő szöveg; mindennapi beszédhelyzetben elhangzó beszélgetések, elvontabb témájú párbeszédű szövegek, párbeszédű publicisztikai szövegtípusok);
- meg tudja oldani a hallott szöveggel kapcsolatos írásbeli feladatokat (információkeresés, összefoglalás, a lényeg meglátása, kép és szöveg összekapcsolása, a beszédhelyzet körülményeinek megállapítása, ismeretlen szavak jelentésének megkeresése);
- bizonyítja a kritikus, logikus gondolkodás, a következtetés és értelmezés készségét.

Olvasásértés

A jelölt

- tud ismeretlen nyelvi elemeket is tartalmazó egyszerűbb (magánlevél, reklám, étlap, időjárás-jelentés, tájékoztatás, ismertető, útbaigazítás) és igényesebb köznap, közéleti és publicisztikai szövegeket (hirdetés, reklám, használati utasítás, álláshirdetés, pályázat, újságcikk, interjú, riport, ismeretterjesztő szöveg) olvasni;
- tud a szövegben tájékozódni, kikeresi és megérti a lényeges információkat;
- meg tudja oldani az olvasott szöveggel kapcsolatos írásbeli feladatokat (információkeresés, összefoglalás, a lényeg meglátása, kép és szöveg összekapcsolása, a beszédhelyzet körülményeinek megállapítása);
- képes művészi szövegeket (vers, regény(részlet), elbeszélés) olvasni, megérti azok lényegét, jelentését, megállapítja a témát, a helyszínt és az időt, jellemzi a szereplőket;
- bizonyítja kritikus, logikus gondolkodását, képes véleményét kifejteni, a művek problémafelvetését aktualizálni.

Beszédkésztség

A jelölt

- képes spontán módon és értelmesen bekapcsolódni mindennapi és elvontabb témájú beszélgetésekbe, ilyeneket kezdeményezni, folytatni és befejezni, bennük megfelelően alkalmazni a nyelvi illemszabályokat;
- világosan ki tudja fejezni kommunikációs szándékait (pl. bemutatkozás, megköszönés, telefonbeszélgetés, vásárlás, útbaigazítás stb.);
- részt tud venni irányított szituációs beszélgetésben, szerepjátékban;
- képes elbeszélni eseményeket, leírni helyet, tárgyat, terméket, munkafolyamatot, személyt jellemezni;
- képes kijelölt témáról összefüggően beszélni;
- tudja ismertetni irodalmi művek tartalmát; jellemezni a szereplőket, értékelni magatartásukat, értelmezni az olvasott műveket;
- tud rövidebb szlovén nyelvű szöveget magyarul közvetíteni és értelmezni;
- ki tudja fejteni véleményét, tud értékelni, indokolni és cáfolni;
- az adott nyelvi normának megfelelően beszél.

Íráskésztség

A jelölt

- tud köznapi, közéleti, hivatalos és publicisztikai szövegeket írni;
- meg tud oldani szövegértési, helyesírási, grammatikai és egyéb feladatokat;
- össze tudja foglalni olvasott irodalmi művek tartalmát, jellemzést készít, kijelölt irodalmi mű(vek)ről megadott szempontok alapján hosszabb szöveget alkot;
- ki tudja fejteni saját véleményét, tud érvelni, cáfolni, indokolni;
- tudja alkalmazni a szövegszerkesztés követelményeit, a műfajnak megfelelő stílusjegyeket, ügyel a szöveg kohéziójára;
- szóhasználata megfelelő, a szükséges stílust és regisztert alkalmazza;
- tudja szlovén szöveg információit magyarul közvetíteni;
- tudja használni hosszabb szöveg alkotásakor az egynyelvű és kétnyelvű szótárakat.

A jelölt megadott szempontok alapján szöveget alkot. Lehetséges szövegtípusok:

- elbeszélés
- leírás
- jellemzés
- képeslap
- magán- és hivatalos levél
- pályázat
- kérvény
- önéletrajz
- igazolás
- meghívó
- hirdetés

Nyelvi ismeretek

A jelölttől nem a felsorolt elvek és szabályok megtanulását és visszamondását várjuk, hanem azt, hogy ezeket a szövegfeldolgozás és -alkotás során alkalmazza. Ebből kifolyólag a grammatikai szabályokat, jelenségeket valamilyen szövegkörnyezetben, kommunikációs helyzetben kell felismernie és alkalmaznia.

A jelölt a következő módon ad számot megszerzett nyelvi ismereteiről:

- helyesen használja a hosszú és a rövid magán- és mássalhangzókat,
- alkalmazza a magán- és mássalhangzótörvényeket (hangrend, illeszkedés; hasonulás, összeolvadás),
- megfelelően tudja hangsúlyozni a szavakat és a szó szerkezeteket,
- megfelelő hanglejtéssel tud beszélni,
- ki tud fejezni cselekvést, történést, állapotot, létezést különböző időben és módban,
- megfelelően tudja használni az igék alanyi és a tárgyas ragozású alakját,
- tudja használni az igét a mondatban (állítmány),
- megfelelően tudja használni a főnév egyes és többes számát, a birtokos személyjeles, a birtoktöbbesítő jeles és a birtokjeles alakokat,
- el tudja látni a főneveket esetragokkal és névutókkal,
- tudja alkalmazni a főneveket a mondat megfelelő részeként (alany, állítmány, tárgy, határozó, birtokos jelző),
- megfelelően tudja használni a mellékneveket a mondatban,
- tudja fokozni a mellékneveket,
- tudja alkalmazni a melléknevet a mondat megfelelő részeként (állítmány, minőségjelző),
- megfelelően tudja használni, toldalékolni a számneveket,
- tudja alkalmazni a különböző fajtájú névmásokat a mondatban,
- megfelelően tudja alkalmazni a személyes névmás különböző határozóragos alakjait,
- tudja használni az igeneveket a mondatban, megfelelően alkalmazza őket a különböző transzformációkban,
- megfelelően használja a határozószókat a mondatban,
- megfelelően tudja használni a határozott és a határozatlan névelőt, megfelelően tudja alkalmazni őket a mondatban,
- megfelelően használja a névutókat, azok irányhármasságát, birtokos személyjeles alakjukat,
- megfelelően használja a gyakori mellé- és alárendelő kötőszókat,
- meg tudja különböztetni funkciójukat az egyszerű és az összetett mondatban, valamint a szövegben,
- megfelelően használja az igekötős igéket, ki tudja választani a jelentésnek megfelelő igekötőt,
- tudja használni a *volna* és a *fog*, valamint a *tud*, *akar*, *szere*t, *szabad*, *illik*, *kell*, *lehet* segédigéket,
- megfelelően tudja használni a mondatban és a szövegben a viszonyzókat (pl. *nem*, *-e*),

- tud meghatározott szófajú szóból új szót képezni,
- tudja alkalmazni az egy- vagy többjelentésű, azonos alakú, rokon és ellentétes jelentésű szavakat,
- megfelelően tudja alkalmazni a fontosabb állandósult szókapcsolatokat,
- tud megfelelő szerkezetű és szórendű mondatokat alkotni,
- megfelelő utalószókat és kötőszókat tud alkalmazni a mondatalkotásban,
- át tud alakítani egyszerű mondatot összetetté és fordítva,
- megfelelően tudja alkalmazni a szövegösszefüggés hordozóit,
- érvényesíteni tudja a magyar helyesírás elveit, tudja alkalmazni a magyar helyesírás szabályait.

4.4 Irodalmi szövegek és az irodalmi témakör

A Magyar Nyelv és Irodalom Általános Érettségi Országos Tantárgyi Bizottsága a végzős évfolyam számára kijelöli az érettségi témakör irodalmi alkotását/alkotásait.

A kijelölt témakört a végzős évfolyam részére a tanév kezdete előtt, Az általános érettségivizsganaptárral összhangban az országos vizsgaközpont honlapján (www.ric.si) hozzuk nyilvánosságra.

► Írásbeli vizsga

Az irodalmi művek ismeretét írásban a 3. feladatlap méri. Hosszabb szöveget kell alkotnia a jelöltnek a megadott irodalmi mű/művek alapján, ezért figyelmesen el kell olvasnia a kiválasztott irodalmi alkotást/alkotásokat.

A szépirodalmi alkotások elemzésével a jelölt a megszerzett irodalmi és általános műveltségéről tesz tanúbizonyságot. Megmutatkozik kifejező- és elemzőképessége, kritikai gondolkodása, ki tudja fejteni véleményét, és bizonyítja, hogy önálló olvasóvá nevelődött.

A jelölt a megadott szempontok alapján kifejti véleményét egy-egy műről, értelmezi és értékeli a főhős/ök tetteit, magatartását. Ügyelnie kell a dolgozat tartalmára, nyelvezetére és szerkezetére.

4.5 A szóbeli vizsga irodalmi szövegei

A mindenkori vizsga szóbeli részén (2. feladat) a vizsgakatalógus 4.1 fejezetében kijelölt 13., 14., 17., 18., 19., 20. témakörön kívül az alábbi irodalmi alkotások szerepelnek:

- versek (rövid szerzői portré, a vers olvasata):
  - Kölcsey Ferenc: Himnusz
  - Petőfi Sándor: Egy gondolat bánt engemet, Szeptember végén
  - Ady Endre: Lédával a bálban, Őrizem a szemed
  - József Attila: Tiszta szívvel
- elbeszélések, illetve novellák (megadott szempontok szerinti ismertetés):
  - Móricz Zsigmond: A hét krajcár
  - Kosztolányi Dezső: A kulcs
  - Csáth Géza: A kis Emma
  - Füst Milán: Azok a gonosz gyerekek
  - Déry Tibor: Szerelem

- Szabó Magda: Angyal
- Gyurkovics Tibor: A tanár úr notesza
- Szakonyi Károly: Pesti nyár
- Temesi Ferenc: A szónok
- kisregények, regények, valamint regények röviden:
  - Örkény István: Tóték (Hungarolingua)
  - Sarkadi Imre: Gyáva

5 FELADATMINTÁK AZ ÍRÁSBELI VIZSGÁHOZ

5.1 Zárt végű feladatok

A lehetséges feladattípusok közül csak néhányat közlünk.

► Igaz/hamis állítások

Figyelmesen olvassa el az alábbi szöveget, majd karikázza be az I-t (igen) vagy a H-t (hamis)!

Nyugalomterápia – interjú Caramellel

Hivatalosan november 9-én kerül boltokba a Megasztár 2 tehetségkutató verseny győztesének, Caramelnek a bemutatkozó albuma, Nyugalomterápia címmel. Caramel többek között lemezéről és a stúdiómunka varázsáról mesél a vele készült interjújában.

- A nagylemeznek különös címet találtál: Nyugalomterápia.
- Volt egy azonos című dal, ami nem került fel az albumra. Az volt a lényege, hogy a mai világban milyen jó bármilyen apróságtól egy kicsit megnyugodni. Amikor a stúdióban meghallgattuk a kész lemezt, rögtön beugrott ez a cím. Azt szeretném, hogy az embereknek menedéket jelentsen a lemez ebben a rohanó, hülye világban.
- Milyen volt a stúdiómunka?
- Kezdetben nagyon nehéz volt. Az első dalt két hét alatt készítettük el. Később, mikor belejöttem, volt olyan szerzemény, amit két óra alatt vettünk fel. Most voltam először stúdióban, és ez teljesen új magatartást igényelt. Teljesen ki kellett nyílnom a hangmérnök előtt, ami szerencsére nem volt nehéz. Mindent egybevéve, nagyon élveztem. Számomra nincs nagyobb öröm az alkotásnál. Amint lehet, újra stúdióba megyek. Nem lesz munkából hiány, mert hamarosan kezdjük Eszti lemezét felvenni.
- Valószínűleg erre kíváncsiak a legtöbben: dolgoztatok együtt a barátnőddel?
- Az albumon van két duettünk. Eszter lemezét együtt készítjük, és várhatóan ahhoz is felveszünk néhány duettet. Ő nagyon önálló, de úgy érzem, hasznát veheti a tapasztalataimnak a hangszerelésnél. Ő is segített nekem a lemezem készítésében, három dalban vokálozott.
- A megjelenés előtt megmutattad neki vagy a családtagoknak a lemezt?
- Babonából nem mutattam meg a lemezt a rokonaimnak és a barátoknak, mert nem tudnának objektív véleményt mondani. Ráadásul a családom már sok dalt ismer korábbról.
- Mikor számíthatunk lemezbemutató koncertre?
- A tervek szerint december 21–22-én lesz a Kongresszusi Központban, és jövőre tervezünk lemezbemutató turnét. Addig csatlakozom a megasztáros turnéhoz.
- A betegséged miatt hónapokra eltiltottak az élő fellépésektől. Nehéz volt visszatérni a színpadra?
- Fel kellett rá készülnöm fizikailag és lelkileg is. Megint a „nulláról” kellett kezdenem, olyan volt, mintha megint első alkalommal álltam volna színpadon.
- Mint a Megasztár nyertese hogy látod: meddig működhet egy ilyen tehetségkutató?
- Biztos, hogy Eszterrel nézni fogjuk a következő szériát is, mert nagyon érdekel minket. Szerintem addig tud működni, amíg hagyják, mert rengeteg tehetség van a világon.

Soós Levente (a www.danubius.hu nyomán)

1. Az interjú valószínűleg a lemez megjelenése előtt készült.	I / H
2. A lemez az egyik rajta levő dalról kapta a címét.	I / H
3. A címnek szimbolikus üzenete van.	I / H
4. Caramel stúdiós tapasztalatainak hiánya miatt eleinte lassan ment a munka.	I / H
5. A lemezfelvételt nehezítette Caramel zárkózottsága.	I / H
6. A közeljövőben barátnőjének segít lemezt készíteni az énekes.	I / H
7. A Nyugalomterápián Eszti csak vokálozott.	I / H
8. Eszter lemeze készítésében támaszkodhat Caramel hangszerelési ismereteire.	I / H

9. Caramel családja számára az album legtöbb dala ismeretlen. I / H
 10. Az énekes még az év vége előtt lemezbemutató körútra indul. I / H
 11. Caramel nemrég hosszabb ideig nem énekelhetett élőben. I / H
 12. A Megasztár tehetségkutató műsornak nem várható folytatása. I / H

(12 pont)

Kérdés	Pontozás	Megoldás	Kiegészítő utasítások
1	1	♦ igaz	
2	1	♦ hamis	
3	1	♦ igaz	
4	1	♦ igaz	
5	1	♦ hamis	
6	1	♦ igaz	
7	1	♦ hamis	
8	1	♦ igaz	
9	1	♦ hamis	
10	1	♦ hamis	
11	1	♦ igaz	
12	1	♦ hamis	
Összesen	12		

► Feleletválasztós kérdések

Írja a vonalra a helyes megoldás előtti betűjelet!

- Tavaly márciusban részt vettem egy _____.
 A szavalóversenynél
 B szavalóversenyben
 C szavalóversenyre
 D szavalóversenyen
- _____ holnapra a találkozót!
 A Nem beszélje meg
 B Ne beszélje meg
 C Nem megbeszélje
 D Ne megbeszélje
- Sok _____ játszik ebben az együttesben.
 A barátok
 B barátaim
 C barátom
 D barátaimak
- Az ügyfelek mindig megbízhatnak _____.
 A rajtunk
 B ránk
 C bennünk
 D rólunk

(4 pont)

Kérdés	Pontozás	Megoldás	Kiegészítő utasítások
1	1	♦ D	
2	1	♦ B	
3	1	♦ C	
4	1	♦ C	
Összesen	4		

► Kiegészítés

Égészítse ki a szöveget megfelelő toldalékokkal, illetve írja le a zárójelben megadott szavak toldalékolt alakját!

Nagyon sok tudós szerette volna már megfejt _____ a delfinek magas intelligenciájának rejtélyét, de az igazi ok a mai nap _____ titokban maradt. A delfinek _____ feltűnően nagy méretű agy _____ van. _____ (ez) ellenére mindenki _____ megdöbbsent a ravaszságuk. Barátság _____ állatok. Egy különleges, gazdag nyelv _____ társalognak egymás _____. Nehéz helyzet _____ mindig egymás segítségére sietnek. Különösen a kicsi _____ élvezik a csoport védelmét. Még a cápák is félnek _____ (ők).

(12 pont)

Kérdés	Pontozás	Megoldás	Kiegészítő utasítások
	1	♦ megfejteni	Minden esetben csak a helyesen leírt toldalékért jár a pont.
	1	♦ napig	
	1	♦ delfineknek	
	1	♦ agyuk	
	1	♦ Ennek	
	1	♦ mindenkit	
	1	♦ Barátságos	
	1	♦ nyelven	
	1	♦ egymással	
	1	♦ helyzetben vagy helyzetekben	
	1	♦ kicsik vagy kicsinyek	
	1	♦ tőlük	
Összesen	12		

5.2 Félig nyílt végű feladatok

A lehetséges feladattípusok közül csak néhányat közlünk.

► Kérdésekre adott rövidebb vagy hosszabb válaszok

1. feladatminta: kérdésekre adott válaszok

Figyelmesen olvassa el az alábbi szöveget, majd röviden válaszoljon a kérdésekre!

A HÓNAP ESEMÉNYEI

VILÁGNAPOK

<p>NOVEMBER 20. – FÜSTMENTES VILÁGNAP Ezen a napon a dohányzás veszélyeire hívják fel az emberek figyelmét. A dohányzás körülbelül 400 évvel ezelőtt terjedt el Európában. Rendkívül káros szenvedély, mert a füst ingerli a légutakat, köhögést okoz. A dohányban mérgező anyagok is vannak, többek közt nikotin. Ez megbetegítheti a tüdőt, a szívet, az ereket. A dohányzás nemcsak azoknak az embereknek okoz egészségkárosodást, akik dohányoznak, hanem a dohányfüst környezetében élő nem dohányzóknak is.</p>	<p>NOVEMBER 27. – A VÉRADÓK NAPJA A vér testünk életető nedve, mely folyamatosan kering szervezetünkben. A vér szállítja minden testrészünkbe az élethez nélkülözhetetlen tápanyagot, a levegőt, és ha betegek vagyunk, a gyógyszereket. Balesetek, műtétek közben a betegek sok vért veszíthetnek, ezt pótolni kell. Ezért a Magyar Vöröskereszt, a vérellátóközpontok, a kórházak véradást szerveznek, hogy az egészséges emberek véradással segíthessenek beteg társaikon.</p>
--	--

HÍRES EMBEREK

<p>ILLYÉS GYULA Író, költő, népmesegyűjtő. Tolna megyében, Felsőrácegrespusztán született 1902. november 2-án. Költészete és prózája gyermekkori élményeit őrzi. A legszegényebb földművesek életét mutatja be. Tisztelettel emlékezik meg a pusztai cselédekről és kézművesekről, akiknek szavát nem felejtette el akkor sem, amikor tehetsége révén pályáján nagy sikereket ért el. Reméljük, sokan ismerik a Hetvenhét magyar népmese című könyvét. Ebben a gyűjteményben hazánk különböző tájainak meséit gyűjtötte össze, megőrizve a mesék eredeti nyelvét.</p>	<p>ADY ENDRE Költő, a magyar líra egyik legnagyobb egyénisége. Érmindszenten született 1877. november 22-én. Itt töltötte gyermekéveit. Zilahon érettségizett, majd Debrecenben és Nagyváradon volt újságíró. Különösen sokan olvassák szerelméhez, Lédához szóló, valamint Istenhez forduló verseit.</p>
--	--

TÖRTÉNELMI ÉVFORDULÓK

<p>1849. NOVEMBER 20. E napon déli tizenkét órakor adták át a forgalomnak a Budát és Pestet összekötő Lánchidat. A híd építésének kezdeményezője gróf Széchenyi István volt. A hidat az angol William Thierney Clark tervezte, az építést Adam Clark vezette. A munkálatok 1840. július 28-án kezdődtek el. A budai hídfő alapkövetételére 1842. augusztus 24-én, a pestiére 1845. augusztus 11-én került sor. A Lánchíd, amelyet Kossuth Lajos javaslatára Széchenyiről neveztek el, 1848 nyarára majdnem elkészült. A 48-as hadiesemények miatt azonban az építés szünetelt. A hidat – a szükséges munkálatok elvégzése után – 1849 őszén adták át. Az első állandó híd így végérvényesen összekötötte és egyesítette a két nagy városrészt, Budát és Pestet.</p>	<p>1494. NOVEMBER 24. E napon halt meg Kinizsi Pál. Mátyás király egyszerű sorból származó, legendás erejű hadvezére korán kezdte a katonáskodást, vitézségével kitüntette magát Mátyás morva- és csehországi hadjárataiban, és a híres fekete sereg egyik vezére lett. A király több birtokkal is megjutalmazta, ezek közül a legismertebb a nagyvázsonyi vár. Mátyás király a török elleni harcokban szerzett érdemeiért bárói címet adományozott neki. Mátyás halála után országbíró lett, s a déli országhatárt védelmezve több győzelmet aratott a benyomuló törökök ellen.</p>
--	---

A Szivárvány 2003. novemberi száma nyomán

1. Mi a közös a felsorolt évfordulókban?
_____
(1)
2. Mi a november 20-ai világnap célja?
_____
(1)
3. Miért nem tanácsos nem dohányzók társaságában dohányozni?
_____
(1)
4. Mi a vér alapvető funkciója?
_____
(1)
5. Mi a véradási akciók célja?
_____
(1)
6. Miben mutatkozik meg az író szülőföldjéhez való kötődése?
_____
(1)
7. Hogyan készült a Hetvenhét magyar népmese című könyv?
_____
(1)
8. Ki ihlette a nagy költő szerelmes verseit?
_____
(1)

9. Miért nem készült el a Lánchíd 1848-ban?

_____ (1)

10. Miért számított jelentős eseménynek a híd megépülése?

_____ (1)

11. Mit kapott Kinizsi Pál Mátyás királytól a vitézségéért? Két dolgot említsen!

_____ (2)

(12 pont)

Kérdés	Pontozás	Megoldás	Kiegészítő utasítások
1	1	♦ Ugyanannak a hónapnak (november) az eseményei.	
2	1	♦ Az, hogy tájékoztasson a dohányzás veszélyeiről.	Vagy ue. másképpen.
3	1	♦ Mert a dohányfüst náluk is egészségkárosodást okozhat.	
4	1	♦ A vér szállítja testünkben a levegőt.	
5	1	♦ Az, hogy az egészséges emberek segíthessenek beteg társaikon.	
6	1	♦ Abban, hogy az ottani emberekről írt.	
7	1	♦ A szerző összegyűjtötte a különböző tájegységek meséit.	
8	1	♦ Léda.	
9	1	♦ Mert a hadiesemények miatt szünetelt az építés.	Vagy ue. másképpen.
10	1	♦ Mert a híd végérvényesen összekötötte a két városrészt.	
11	2	♦ Birtokokat és bárói címet.	
Összesen	12		

2. feladatminta: mondatalkotás

Alkosson mondatot a felsorolt szavakból!

interjú, szeptember, sok, fiatal, készít, a, diáklap, újságíró

_____ (2 pont)

Kérdés	Pontozás	Megoldás	Kiegészítő utasítások
	2	♦ Pl.: Szeptemberben sok fiatal újságíró készített interjút a diáklapba.	Egyéb helyes mondat is elfogadható. A tökéletes megoldásért (minden megadott szó szerepel, helyes todalékolás) 2 pont, a kevésbé jó, de még elfogadhatóért (hiányzik egy szó, helytelen todalékolás) 1 pont jár.

3. feladatminta: mondatok átalakítása

Alakítsa át az egyszerű mondatot összetetté, az összetettet pedig egyszerűvé!

A fogyókúráim kezdete óta nem eszem kenyeret.

(2)

Egész este azt a videót néztem, amelyiket tőled kaptam.

(2)
(4 pont)

Kérdés	Pontozás	Megoldás	Kiegészítő utasítások
	2	♦ Azóta nem eszem kenyeret, amióta fogyókúrázni kezdtem. <i>Vagy más megfelelő.</i>	Minden megfelelő jelentésű helyes mondatért 2 pont jár, ebből 1 pont a helyes transzformációért.
	2	♦ Egész este a tőled kapott videót néztem. <i>Vagy más megfelelő.</i>	
Összesen	4		

4. feladatminta: szlovén szöveg információinak közvetítése magyar nyelven

A Debrecenben élő Márk szlovéniai barátnője Magyarországra költözött. Jó ideje autót keres, nemrég talált is egy hirdetést az interneten. Az ár megfelelő, de néhány részletet szeretne még megtudni róla. Mivel az eladó nem beszél szlovénul, a barátnő az alábbi levélben a fiút kéri meg, hogy segítsen neki ebben. Olvassa el a levelet, és írja le magyarul, mit kér Márktól a barátnője, illetve mit szeretne megtudni az autóról.

Dragi Márk!

Rdeča Toyota Jaris mi je zelo všeč, cena je tudi ugodna, vendar bi lastniku rada postavila nekaj vprašanj glede prevoženih kilometrov, servisiranja, stanja vozila, gum in porabe goriva. Zato te lepo prosim za pomoč. Prosim te, napiši, kako bi lahko lastniku avta naslednja vprašanja postavila v madžarščini.

1. Kolikšno je število prevoženih kilometrov?
2. Kako in kje so avto servisirali?
3. Je vozilo bilo kdaj karambolirano ali poškodovano?
4. Lastnik bo prodal tudi letne oz. zimske gume?
5. Kakšna je poraba vozila?

Hvala za pomoč. Lepo pozdravljen,

Karin

Mit szeretne Márk barátnője megtudni az autóval kapcsolatban? Írja be magyarul a kért információt a fenti szlovén szöveg alapján a táblázat üres rovataiba!

Karin kérése	
kilométerek	
szervizelés	
állapota	
gumik	
fogyasztás	

(6 pont)

Kérdés	Pontozás	Megoldás	Kiegészítő utasítások
	1	♦ Arra kéri Márkot, hogy fordítsa le neki magyarra az autóra vonatkozó kérdéseit. <i>Vagy ue. másképpen.</i>	Minden tartalmilag helyes megoldás 1 pontot ér. Ha az egyes válaszok üzenete érthetetlen, ill. ha a jelölt helytelen szót, szó szerkezetet alkalmaz, a megoldásért nem jár pont.
	1	♦ Hány kilométert ment a kocsis? <i>Vagy ue. másképpen.</i>	
	1	♦ Hogyan és hol szervizelték az autót? <i>Vagy ue. másképpen.</i>	
	1	♦ Az autót érte-e valamikor baleset vagy sérülés? <i>Vagy ue. másképpen.</i>	
	1	♦ A tulajdonos eladja-e a nyári, ill. a téli gumikat is? <i>Vagy ue. másképpen.</i>	
	1	♦ Milyen/mekkora az autó fogyasztása? <i>Vagy ue. másképpen.</i>	
Összesen	6		

5. feladatminta: szlovén szöveg fordítása magyar nyelvre

Fordítsa le a következő szöveget magyar nyelvre!

Število prenočitev v hotelih Term Maribor je bilo lani v primerjavi z letom 2008 manjše za osem odstotkov. Največje zmanjšanje prenočitev, približno za polovico, so imeli v poslovno-kongresnem turizmu. Kljub temu je družba po besedah predsednice uprave lansko leto poslovala z dobičkom, čeprav natančen poslovni rezultat še ni znan.

(www.delo.si)

(6 pont)

Kérdés	Pontozás	Megoldás	Kiegészítő utasítások
	6	♦ A Terme Maribor szállodáiban az idén, a 2008. évhez viszonyítva, 8%-kal csökkent az éjszakázások/éjszakák/a szállodákban töltött éjszakák/vendégéjszakák száma. Leginkább az üzleti és kongresszaturizmusban/konferenciaturizmusban volt kevesebb vendégéjszaka, kb. a felére csökkent a számuk. Ennek ellenére a cég – az igazgatóság elnökének szavai szerint – nyereséggel zárta az évet, jóllehet a pontos hivatalos eredményt még nem ismerik.	Minden pontosan fordított mondat 2 pontot ér. A félreértett, nem pontosan fordított, a nem pontos információt közvetítő szerkezetért 1 pont levonás jár.

5.3 Nyílt végű feladatok

► Megadott műfajú, rövidebb irányított szöveg alkotása

Ön külföldön szeretne egy évig nyelvet tanulni. Ezért a polgármesteri hivataltól anyagi támogatást kér. Fogalmazza meg kérvényét kb. 120 szóban! Használja a megadott adatokat, a többit szabadon választhatja meg. Ügyeljen a helyesírásra és a kérvény szerkezeti követelményeire!

A kérvényező neve: Fekete Erzsébet/Ferenc
Címzett: Lendva Község Polgármesteri Hivatala
Szép János polgármester

(20 pont)

Kérdés	Minta
--------	-------

Fekete Erzsébet
1234 Lendva
Vár utca 19.

Lendva, 2010. február 14.

Szép János polgármester úrnak
Lendva Község Polgármesteri Hivatala
1234 Lendva
Fő utca 13.

Tárgy: Anyagi támogatás kérése külföldi nyelvtanuláshoz

Tisztelt Polgármester Úr!

Fekete Erzsébet vagyok, tavaly érettségiztem a lendvai Kétnyelvű Középiskolában. Október óta a Bánffy könyvesboltban dolgozom eladóként, és besegítek a helyi kulturális programok szervezésébe is. A gimnáziumban angolt tanultam első idegen nyelvként, jelenlegi munkámhoz azonban a németre is szükségem lenne. A Népújság legutóbbi számában olvastam, hogy a polgármesteri hivatal a jövő évben anyagi támogatást nyújt külföldi nyelvtanuláshoz helyi születésű, Lendván dolgozó fiataloknak. A pályázat feltételeinek megfelelek. A támogatás lehetővé tenné számomra, hogy Ausztriában, célnyelvi környezetben tanuljam meg a német nyelvet, és azt munkámban hasznosítsam.

Kérem, hogy a pályázat értelmében szíveskedjék hozzájárulni a féléves ausztriai nyelvtanfolyamom költségeihez.

Kérésem méltányos elbírálását remélve, tisztelettel,

Fekete Erzsébet

Kérdés	Pontozás	Megoldás	Kiegészítő utasítások
		A jelölt kérvényt ír a megadott témában.	
	9	♦ Műfaji és tartalmi megfelelés:	(lásd: ÉK 2014, 11–12. oldal)
	8	♦ Nyelvezet	(lásd: ÉK 2014, 11–12. oldal)
	3	♦ Szerkezet	(lásd: ÉK 2014, 11–12. oldal)
Összesen	20		

► Hosszabb szöveg alkotása kijelölt irodalmi mű(vek) alapján

Irodalmi fogalmazás Nagy Katalin Intőkönyvem története c. regénye alapján

Összegezze az előzményeket! Mutassa be a főszereplő és a szövegben említett férfi kapcsolatának alakulását! Vizsgálja meg, hogyan és miért változik meg a főszereplő viszonyulása! Fejtse ki véleményét a gyermek-nevelőszülő kérdésről!

A dolgozat terjedelme: 300–350 szó

A virágüzlet olyan gyönyörű volt, mint egy akvárium. Üvegfalai mögött rengeteg virág szorongott. [...]

Kati mamája elmélyülten rendezgetett egy menyasszonyi csokrot. [...]

– Vezető néni! – szólt be az egyik kék ruhás. – Van még orgonánk? Egy úr azt keres mindenáron. [...]

Székely néni kiment, Katival mi a nyomában. Ezt az urat megnézzük. [...]

– Jóképű – mondtam én.

– A papád lehetne – mondta Kati.

- Papának is jóképű.
- Jócskán fehéredik a haja oldalt.
- Lehet, hogy befújták, mint te az Andrisét.
- Viszont csuda színe van, azt meg kell hagyni! Hol sültetett le így decemberben?
- Kvarcolt biztos.
- Fehér orgona! Barátom! Ennyi pénzért egy nagy kosár ciklámment is kaphatott volna!
- Én is az orgonát választanám.

(Nagy Katalin: *Intőkönyvem története, részlet*)

(25 pont)

Megoldás és pontozás

A jelölt dolgozatában a szempontoknak megfelelően megpróbálja elvégezni az alábbiakban leírtakat.

Pont	Összegzi az előzményeket: 3 pont (ismeret és megértés).
0	Nem vagy rosszul összegzi az előzményeket.
1	Hiányosan, ill. csak részben jól ismerteti az előzményeket.
2	Összegzés helyett részletes tartalmat ír.
3	Megfelelően, tömören összegzi az előzményeket.

Pl.: Az édesanyjával és nagynénjeivel élő Melinda nemrég került fel Budapestre. Itt minden szokatlan számára, nagyon hiányzik neki tisztaári családja. Anyjával csak lassan ismerkednek, eddig csak egy bizalmas beszélgetésük volt, de Melinda reménykedik, hogy sikerül igazi családdá válniuk kettejüknek. A részletben szereplő epizód egy virágüzletben zajlik, ahol Dallos Sándor Melinda édesanyjának vásárol virágot, s Melinda így vesz tudomást kapcsolatukról. *Vagy ugyanez másképpen.*

Pont	Bemutatja, hogyan alakul Melinda és Sándor kapcsolata: 3 pont (alkalmazás és elemzés).
0	Nem vagy rosszul mutatja be kapcsolatuk alakulását.
1	Felszínesen mutatja be kapcsolatuk alakulását.
2	Jól, de kevésbé árnyaltan mutatja be kapcsolatuk alakulását.
3	Jól, teljességre törekedve mutatja be kapcsolatuk alakulását.

Pl.: Melinda a virágüzletben vesz tudomást arról, hogy anyja és az ismeretlen férfi közt valami lehet. Első látásra rokonszenves számára a férfi, miután azonban értesül anyja és Sándor szándékáról (esküvő, összeköltözés), megváltozik a véleménye. A férfi türelemmel viszonyul hozzá, időt hagy neki az elfogadásra. *Vagy ugyanez másképpen.*

Pont	Megvizsgálja Melinda viszonyulásának változását és annak okát: 4 pont (alkalmazás és elemzés).
0	Nem vagy rosszul ismerteti a lány viszonyulását.
1	Csak egy-két cselekménymozzanatot ismerteti.
2	Csak a változást vizsgálja meg, az okra nem tér ki.
3	Jól, de kevésbé árnyaltan vizsgálja meg a változást és annak okát.
4	Jól, teljességre törekedve megvizsgálja a viszonyulás változását és annak okát.

Pl.: Bár a virágüzletben tetszik neki a férfi, akár apaként is elfogadhatónak tartja, értesülve anyja és Sándor szándékáról (esküvő, összeköltözés), megváltozik a véleménye, hiszen attól tart, hogy anyjával éppen kibontakozó kapcsolata rossz fordulatot vesz. Sándor iránta tanúsított viselkedését (jóságos, megértő, elfogadó) nem tartja őszintének. A családban szövetségest keres Sándor ellen, de nem talál, mert mindenki megkedvelte őt. A szökéssel tetőzik lázadása, a végén szeretettel és elfogadással fordul a férfi felé, hiszen rádöbben, hogy őszinte, megbízható ember, aki tiszta szívvel szereti édesanyját. *Vagy ugyanez másképpen.*

Pont	Kifejti véleményét a gyermek-nevelőszülő kérdésről: 2 pont (szintézis és értékelés).
0	Nem fejt ki véleményét.
1	Felszínesen fogalmazza meg véleményét.
2	Teljességre törekedve, meggyőzően fejt ki véleményét.

A jelölt véleményét akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár nem ért vele egyet.

Kérdés	Pontozás	Megoldás	Kiegészítő utasítások
	3	♦ Szerkezet	(lásd: ÉK 2014, 13–14. oldal)
	10	♦ Nyelvezet	(lásd: ÉK 2014, 13–14. oldal)
Összesen	25		

6 SZÓBELI VIZSGA

A jelölt az iskolai vizsgabizottság előtt tesz szóbeli vizsgát. A vizsgabizottság biztosítja a vizsga zavartalan lebonyolítását, pontokban értékeli a vizsgázó eredményét, és kiszámítja az összpontszámot.

A jelölt a vizsgalapon szereplő feladatokat oldja meg. Minden vizsgalapon három feladat van, ezeket a Magyar Nyelv és Irodalom Általános Érettségi Országos Tantárgyi Bizottsága készíti el. Minden kérdés csak egyszer szerepel a vizsgalapon. A vizsgáztató pótkérdéseket tehet fel a jelöltnek a feladat további kidolgozásához.

A jelöltnek a vizsgalap kiválasztása után 15 perc áll a rendelkezésére a felkészüléshez. Közben egyszer vizsgalapot cserélhet. A felkészülést követi a szóbeli vizsga, amely legfeljebb 20 percig tarthat.

A szóbeli vizsgán szereplő, különböző képanyagból és szövegből kiinduló, az ismert témakörökre vonatkozó kérdések a jelölt beszédképességét hivatottak felmérni.

Az első feladat lehet beszélgetés vizuális vagy szöveges indíttatás alapján, vagy szerepjáték vagy beszélgetés a jelölt érdeklődési köréről, nézeteiről, élményeiről. A második feladat a tananyag (témakörök, irodalom) problémászerű tárgyalására vonatkozik. A harmadik feladat szlovén nyelvű szöveg információinak közvetítése, magyarázata magyar nyelven.

A szerepjátékban a jelölt vagy saját magát vagy egy képzelt személyt alakít egy kitalált helyzetben. Az általános érettségi vizsgán a szerepjáték három fajtája szerepelhet: 1) információcsere, 2) kapcsolatfelvétel és -tartás ismeretlen személlyel, meghatározott céllal és a 3) szituációs játék.

6.1 Feladatminták a szóbeli vizsgához

A tantárgyi vizsgakatalógusban csak feladatmintákat közlünk. A Magyar Nyelv és Irodalom Általános Érettségi Országos Tantárgyi Bizottsága minden évben meghatározza az egyes tételek feladatainak kombinációját. A feladatokat bármikor meg lehet változtatni.

A javítási útmutató a 3.3.2 fejezetben található.

► Beszélgetés vizuális indíttatás alapján

Fogalmazza meg, Ön szerint milyen szerepet tölt be a könyv korunk emberének életében!

(Forrás: internet)

► Beszélgetés szöveges indíttatás alapján

Beszéljen a szöveg alapján a magyar nyelv tanulásának lehetőségeiről! Ismertesse a magyar nyelv tanulása során szerzett tapasztalatait!

Az 1927 óta működő Debreceni Nyári Egyetem Magyarország legrégebb magyar nyelvet oktató intézménye. Nyelviskolánk évente több kurzussal várja a tanulni vágyókat:

- januárban 80 órás intenzív nyelvtanfolyam (napi 8 óra);
- május-júniusban 120 órás szuperintenzív nyelvtanfolyam (napi 10 óra);

- nyáron négyhetes 120 órás, ill. kéthetes 60 órás nyelv- és kultúra tanfolyam (napi 6 óra);
- októberben 80 órás speciális intenzív nyelvtanfolyam (napi 8 óra);
- nyelvtanulás egyéni igények alapján.

A nyári kurzuson a nyelvórák mellett előadásokat kínálunk a magyar irodalom, történelem, nyelvészet, kultúrtörténet témaköréből. Szabadidős rendezvényként komolyzenei hangversenyeket, rockkoncerteket és diszkót, néptáncestet és népdaltanulást, mozit és színházi előadást szervezünk, hétvégeken pedig Kelet-Magyarország nevezetességeivel ismerkedhetnek meg hallgatónk. Résztevőinknek a kurzus alatt az egyetem területén kollégiumi elhelyezést és napi háromszori étkezést biztosítunk.

2002-ben Budapesten is nyitottunk nyelviskolát.

(Forrás: a Debreceni Nyári Egyetem ismertetője)

► Szerepjáték

Tegyük fel, hogy nagyon fáj a foga. Nincs más választása, el kell mennie a fogorvosi rendelőbe. Az orvos már várja, Ön belép az ajtón, és ...

Képzelve el a szituációt, és játssza el, mi történik az orvosi rendelőben!

► Beszélgetés a jelölt érdeklődési köréről, nézeteiről, élményeiről

Fejtse ki véleményét a televízióról, a műsorokról, a tévénezési szokásainkról! Beszéljen a saját tapasztalatairól, élményeiről is! Véleményét érvekkel támassza alá!

► Beszélgetés az iskolában tárgyalt témáról

Ismertesse Zala György életútját, munkásságát!

► Beszélgetés az iskolában tárgyalt irodalmi alkotásról

Ismertesse Kosztolányi Dezső A kulcs című novellájának cselekményét, fogalmazza meg az írói üzenetet!

► Szlovén nyelvű szöveg információinak közvetítése magyarul

Beszéljen az alábbi szöveg alapján a témáról!

Sodobni Ljubljani je v prvi polovici 20. stoletja vtisnil močan osebni arhitektonski pečat Ljubljančan, veliki evropski arhitekt Jože Plečnik. Mestno podobo so dopolnili njegovi, tudi na modernejše tokove prisegajoči učenci, obenem pa tudi stvaritve 'novega vala' priznanih mladih arhitektov. Vsi različni obrazi Ljubljane se ubrano združujejo v eno samo podobo.

Ljubljana je mesto kulture, je dom številnih gledališč, muzejev in galerij, ponaša pa se tudi z eno najstarejših filharmonij na svetu. Že na samem začetku 18. stoletja, leta 1701, je bila ustanovljena Academia philharmonicorum. Gre za prvo glasbeno združenje na Slovenskem, ki je načrtno razvijalo glasbeno produkcijo in bilo nosilec glasbenega baroka pri nas.

Med častnimi člani so bili tudi skladatelji takšnega slovesa, kot so Joseph Haydn, Ludwig van Beethoven in Johannes Brahms, pomembni interpreti kot violinist Nicolo Paganini, v letih 1881 in 1882 pa je v njej kot dirigent, na samem začetku svoje glasbene kariere, deloval Gustav Mahler.

Kultura je za Ljubljančane način življenja in mišljenja ter del vsakdana. V prestolnici se vsako leto zvrsti več kot 10.000 kulturnih prireditev, med katerimi posebej omenjamo 10 mednarodnih festivalov. Prebivalce Ljubljane in obiskovalce navdušujejo umetniki vseh smeri – od vrhunskih glasbenih, gledaliških in likovnih ustvarjalcev do alternativnih in avantgardnih umetnikov.

(Vir: spletna stran)

7 A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ JELÖLTEK

Az érettségi vizsgáról szóló törvény 4. szakasza kimondja, hogy az összes jelölt egyenlő feltételek közt tesz érettségi vizsgát. A sajátos nevelési igényű jelöltek részére, akiket megfelelő végzéssel irányítottak az adott képzési programba, indokolt esetben pedig más (sérült vagy beteg) jelöltek számára is – hiányosságuk, korlátaik, zavaruk mértékének megfelelően – módosítani kell az érettségi vizsga lebonyolításának, valamint tudásuk értékelésének módját.²

A következő módosítások lehetségesek:

1. az érettségi vizsgát két részben, két egymást követő időszakban teljesíthetik;
2. meghosszabbíthatják számukra az érettségi vizsga idejét (beleértve a szüneteket is, illetve több rövidebb szünetet iktathatnak be) és szükség esetén meg is szakíthatják a vizsgát;
3. módosíthatják számukra a vizsgaanyag formáját (pl. Braille-írás; nagyítás; a vizsgaanyag szövegének lemezre írása, a vizsgaanyag lemezre vétele ...);
4. külön helyiséget biztosíthatnak számukra;
5. megfelelően módosítják a vizsga körülményeit (erősebb világítás, az asztal megemelésének lehetősége...);
6. speciális segédeszközöket biztosítanak számukra (számítógép, Braille-írógép, megfelelő írószerek, fóliák domború rajz készítéséhez ...);
7. a vizsgán más személy is segítségükre lehet (pl. az írásban vagy olvasásban, magyar jelnyelvi tolmács, vakok és gyengén látók segítője);
8. számítógépet használhatnak az olvasáshoz és/vagy íráshoz;
9. módosíthatják számukra a szóbeli vizsgát és a hallás utáni értést mérő vizsgarészt (felmentés, szájról olvasás, jelnyelvre való fordítás);
10. módosíthatják az értékelést (pl. a jelölt betegségéből eredő vétségeket nem tekintjük hibának; az értékeléskor a külső értékelők együttműködnek a különleges bánásmódot igénylő jelöltekkel történő kommunikáció szakembereivel).

---

² A szöveg az általános érettségi vizsga minden tantárgyára vonatkozik, és értelemszerűen kell alkalmazni az egyes vizsgák esetében.

8 IRODALOMJEGYZÉK

Az általános érettségi vizsgára való felkészülésben a jelöltek a Szlovén Köztársaság Közoktatási Szaktanácsa által jóváhagyott tankönyveket és taneszközöket használják. A jóváhagyott tankönyvek és taneszközök jegyzéke a Középiskolai tankönyvkatalógusban található, amely a Szlovén Köztársaság Oktatási Intézete honlapján (www.zrss.si) olvasható.